

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Martina Lachmanna a soudců Martina Bobáka a Jana Ferneckého ve věci

žalobce: Y. O., státní příslušnost Ukrajina
pobytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu, zaevidované pod čj. OAM-0372699/DO-2025, pro její nepřijatelnost dne 10. 4. 2025

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci 10. 4. 2025 vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod čj. OAM-0372699/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se přikazuje obnovit stav před vrácením žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu čj. OAM-0372699/DO-2025 a tuto žádost přijmout.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal zásahovou žalobu, jíž se brání proti tomu, že mu žalovaný vrátil jako nepřijatelnou jeho shora identifikovanou žádost o dočasnou ochranu. Na formuláři žádosti

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

žalovaný „zaškrtl“, že žalobce neprokázal, že je osobou vymezenou v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (zákon č. 65/2022 Sb.). Žalobce měl totiž v pasu vylepené polské vízum platné od 1. 1. 2022 do 1. 9. 2022. S tímto postupem žalobce nesouhlasí.

2. V žalobě mj. uvedl, že jako státní občan Ukrajiny opustil poprvé její území dne 7. 3. 2025. K 24. 2. 2022 pobýval na Ukrajině a nikdy nevyužil polského víza. V ČR požádal o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb. Domnívá se, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany. To, že měl v únoru 2022 polské vízum, je nerozhodné. K tomu odkázal na rozhodovací praxi správních soudů. Žalobce také navrhl, aby soud vydal předběžné opatření.
3. Žalovaný ve vyjádření z 11. 6. 2025 navrhl, aby soud žalobu zamítl. Zdůraznil, že pro získání dočasné ochrany nepostačuje, že je žalobce občanem Ukrajiny; žalobce musel prokázat, že spadá do některé ze skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje. Žalobce ovšem nespadá do žádné skupiny osob podle § 3 zákona č. 65/2022 [v případě žalobce je relevantní § 3 odst. 1 cit. zákona, který odkazuje na vymezení oprávněných osob v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí¹], jelikož v únoru 2022 byl držitelem dlouhodobého polského víza – to mu umožňuje pobývat na území Polska. Žalovaný ani nezpochybnil, že by žalobce nevyužil polského víza. Osoba, již bylo povoleno dlouhodobě pobývat mimo Ukrajinu, již není osobou pobývajícím na Ukrajině ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí. Takové osobě není ani z povahy věci nutné poskytovat dočasnou ochranu. Tu lze ostatně označit za výjimečný institut (poslední možnost). Proto žalovaný v souladu s § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou.
4. Soud předesílá, že žaloba je přípustná (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, čj. 11 A 80/2022-79, a na něj navazující ustálená judikatura).
5. Správní soudy dovodily, že postup žalovaného podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. může pojmově představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Žaloba je tedy projednatelná; žalobce ji také podal včas a ochrany se nemohl domáhat jinými prostředky (§ 84 a 85 s. ř. s.).
6. Soud při přezkoumání tvrzeného zásahu vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí [§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
7. Žaloba je rovněž důvodná.
8. Pro pořádek soud předesílá, že o věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, jelikož účastníci řízení s rozhodnutím bez jednání souhlasili (jejich souhlas byl presumován). Soud rovněž neshledal důvod ve věci provádět dokazování, neboť skutkový stav a průběh celé věci je mezi stranami nesporný. Nezbytné obrysy skutkového stavu jsou dostatečně zřetelné ze shodných tvrzení účastníků řízení a podpořeny předloženým spisovým materiálem. Žalobce nadto proti postupu žalovaného brojí čistě v rovině právní, nikoli skutkové. Nutno rovněž podotknout, že vzhledem k tomu, že soud rovnou přistoupil k meritornímu rozhodnutí, nezabýval se již samostatně návrhem na vydání předběžného opatření.

¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana

9. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby pak soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout [k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS].
10. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou; nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany jej zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný, či nikoli. Soud přitom dospěl k závěru, že postavení žalobce jako cizince ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb. nelze zpochybňovat pouze na základě dřívějšího polského víza platného v únoru 2022. Postup žalovaného tudíž byl nezákonný.
11. Žalovaný označil žádost žalobce za nepřijatelnou, jakkoli 10. 4. 2025, to je v den podání žádosti, již musel dobře znát postoj správních soudů k žádostem Ukrajinců o dočasnou ochranu, kteří měli k únoru 2022 vydáno dlouhodobé povolení/vízum k pobytu v jiném státě. Závěry správních soudů, o tom, že dlouhodobé vízum do třetí země není překážkou pro udělení dočasné ochrany osobě ukrajinské státní příslušnosti podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., si žalovaný měl osvojit přinejmenším v období od srpna 2023 (např. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 17. 8. 2023, čj. 18 A 54/2023-32, ze dne 2. 11. 2023, čj. 11 A 111/2023-62, či 10. 4. 2024, čj. 14 A 99/2023-46). Skutečnost, že se závěry těchto rozsudků žalovaný neztotožnil, ho neopravňovala v tomto případě opět postupovat v rozporu s jimi nabídnutým výkladem rozhodných ustanovení právních předpisů. Nelze opomenout, že žalovaný vzal zpět kasační stížnost proti rozsudku 18 A 54/2023, NSS zamítl kasační stížnost proti rozsudku 11 A 111/2023 a proti rozsudku 14 A 99/2023 se žalovaný kasační stížností ani nebránil. Pouhá existence dlouhodobého víza opravňujícího žadatele pobývat na území jiného státu, resp. i jeho krátkodobé využití, tudíž není důvodem pro odmítnutí žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné. O tom svědčí i pozdější judikatura NSS (např. rozsudky ze dne 7. 3. 2025, čj. 5 Azs 72/2024-21, ze dne 29. 5. 2025, čj. 2 Azs 222/2024-22). První z právě cit. rozsudků přitom předchází nezákonnému postupu žalovaného. Soudu tedy na tomto místě nezbyvá, než v detailech odkázat na argumentaci, kterou soudy minimálně ve shora cit. rozsudcích žalovanému opakovaně vyjevily. Od těchto závěrů se soud nehodlá v nyní posuzované věci odklonit (srov. také související rozsudek NSS ze dne 5. 9. 2024, čj. 2 Azs 111/2024-29, č. 4638/2024 Sb. NSS).
12. Na právě uvedených závěrech nic nemění ani poukaz žalovaného na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2023, čj. 57 A 4/2023-116, který NSS zrušil rozsudkem ze dne 30. 11. 2023, čj. 7 Azs 196/2023-22. Nelze opomenout jednak to, že Krajský soud v Plzni se k závěrům rozsudku 18 A 54/2023 nakonec přiklonil v jeho druhém rozsudku v této věci (rozsudek ze dne 27. 2. 2024, čj. 57 A 4/2023-151), jednak argumentaci, kterou se NSS ve shora cit. rozsudcích vypořádal s původními závěry Krajského soudu v Plzni.
13. Soud tak uzavírá, že žalovaný nemohl žalobce považovat za osobu, která nespadá pod § 3 zákona č. 65/2022 Sb., z důvodu, že v únoru 2022 disponoval polským vízem. Proto žalovaný nebyl oprávněn vrátit žalobci jeho žádost jako nepřijatelnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

14. Žaloba je tudíž důvodná. Soud podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o tom, že zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranou jako nepřijatelné byl nezákonný. Vzhledem k tomu, že důsledky tohoto zásahu stále trvají, soud zároveň žalovanému přikázal obnovit stav před jeho zásahem. Žalovaný tak znovu posoudí žalobcovu žádost, přičemž bude vycházet z toho, že z jím označeného důvodu není nepřijatelná ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb.
15. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto má nárok na náhradu nákladů řízení. Žalobce v řízení nezastupoval advokát a ani sám žalobce žádné náklady neuplatnil (rozsudek NSS z 25. 8. 2015, čj. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS). Proto soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku III tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. června 2025

Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.